

Портнягина Светлана Ивановна,
Үөһээ Бүлүүтээҕи З№ дээх «Үрүйэчээн»
Оҕо Сайдар Киинин иитээччитэ.

Грамотаҕа бэлэмнэни.

Тиэмэтэ: И,ии дорҕооно, буукубата.

Сыал – сорук:

Үөрэтэр:

И,ии кылгас, уһун аһаҕас дорҕооннору кытта билсиһии.

Тылга дорҕоон миэстэтин чопчу быһаарарга эрчийии.

Тылы чуолкайдык санарарга эрчиллии.

Тылы сүһүөххэ араара үөрэтии.

Дорҕоон бэлиэтин – буукубаны суруйа үөрэтии.

Сайыннарар:

Илии кыра былчыннарын сайыннарыы.

Оҕону бэйэтэ онорор буолар дьобурун сайыннарыы.

Иитэр:

Сорудаҕы болҕомтолоохтук истэр, толорор сатабылы иитии.

Тылы кытта үлэ: Тыл, сүһүөх, уһун, кылгас аһаҕас дорҕоон, буукуба.

Көрдөрөр матырыйаал: указка, ноутбук, сүһүөххэ араарарга анаан ойуулар

Туттуллар тэрил:

Аптаах мөһөөччүк, сорудахтаах карточкалар.

Дьарык хаамыыта.

1. Бүгүн дьарыкпытыгар Чуораанчык уол кэллэ. Араас сорудах ажалбыт.

Чуораанчыгы кытта тугу гынабыт? (Уруһуйга баар бэлиэлэри быһаараллар – уруһуйдуубут, хамсанабыт, оонньуубут, толкуйдуубут, сананы билэбит).

а/ артикуляционной эрчиллии “Тылчаанныын оонньуубут” – ырбай, чорбой, апшай, түүнү үр...

а – а – аа – айанныыт ааттааҕа,

ы – ы – ыы – ытыыр да ытыыр,

у – у – уу – уунан суунабыт – ии - киис

и – и – илиибэр иилинним.

б/Дорҕоону хап, тылы эт.

А т /ат/ т ии с /тиис/

2. Билигин мин хоһоон аабыам, онно ханнык дорҕоон элбэхтэ иһиллэрин быһаарыҥ.

а/ П.Н.Тобуруокап. Ии – илиибэр

Иилиллэн кэллэ.

Илиибэр иилиллэн

“Ии” – диэни биллим.

“Ии” - доржоон элбэхтэ иһиллэр.

б/ Ол аата бүгүн ханнык доржоону кытта билсэбит?

в/ “И” – аһаҕас доржоон, кини кылгас уонна уһун буолар.

Хоһоону хатылыахха.

г/ Словарнай үлэ. “ИИ” – икки доржоон ситимэ тылы бэлиэтиир. / хартыынанан үлэ/.

д/ Сизэркилэнэн үлэ. ”И” доржоону сангарарга уоспут, тииспит, тылбыт хайдах сылдыар? / Уоспут ырбайда, тыл төбөтө аллараа тиискэ ингнэр, ортото көппөйөр, салгын мэхэйэ суох тахсар, илиибитигэр сылаас салгын кэлэр/

е/ Чуораанчык үөрдэ, миигин кытта үтүктүн диир.

И – и –ийэ, и – и –иһит, ии – ии – киис, и – ии – илии,

И- и – илин, и – и –икки, и-и –илик, и – ии – сиик.

3. Билигин мин этии аабыам. Болбойон истэбит. “И” доржоон иһиллэр буоллабына ытыскытын таһынын.

Ийэм иннэннэнэн туос иһит тигэр. Тикпит сиигэ ыраас.

Словарнай үлэ – сиик – таһаска сап суола.

4. Соһуччу түгэн. Доржоонноохтук сангаран Уйбаан киирэн кэлэр.

Үтүө күнүнэн. Мин аатым Иванов Иван Иванович. Мин эһиэхэ кэһиибин

“Аптаах мөһөөччүк” аҕаллым. Иһигэр араас мал баар. Ону көрбөккө хостуубут, аатын этэбит, “и” доржоон иһиллэр буоллабына кыһыл иһиккэ угабыт, иһилибэт буоллабына от күөх иһиккэ угабыт / күлүүс, бүгүдьүү, пилка, прищепка, сибэкки, икки.../

Оҕолоор мин бардым. Өссө да оонньоорун. Көрсүөххэ дылы.

5. Физ. Хамсаныы.

Икки илиигин иннигэр

Иилии тут.

Эргилин, эрчилин,

Имиллэ түс,

Эр бэрдэ буола улаат.

6. Мин билигин этии этиэм. “И” доржоон иһиллэр буоллабына ытыскытын таһынын.

а/ Рита Иралыын сиэттиһэн киирдилэр.

б/ Остуолга сытар кумааҕы балаһаларын ылабыт. Хаһый? Тоҕо манна ууруллубута буолуо? / оҕолор үс балаһаттан И бэлиэтинонороллор/

в/ Презентация көрөллөр, предметтэри ааттыыллар /эрбии, тиин, киис, тиис, ийэ, тэтин, иннэ, икки, ис/

а/ Чуораанчык өссө соруудабын толоробут.

а/Этигэ “и” дорџоону бэлиэтээ, ахсаанын аах, суруй.

б/ Сөптөөх буукубаны кытта холбоо.

Лимон тиит сибэкки тиис силис тиинг

И ИИ

в/сурааһыннаты/штриховка/

7. Түмүк.

Бүгүн туох саганы биллибит? / Оџолор эппиэттерэ/